

GLORIA IN EXCELSIS

Lehet örülni. Kedvenc pártjaink kapcsolatának hányatott, kölcsönös félreértésekkel beárnyékolt története pozitív fordulatot vett. Hogy az ország sorsáért érzett közös felelősség, avagy a mindkét részről megnyilvánuló üldözöttségi téveseszmé eredménye-e ez, nagyjából mindegy.

A megállapodás azért szívmelengető, mert azt mutatja, hogy a liberális pártok politikusai korántsem dőltek be olyan mértékben a pragmatizmus dicsőségét, az elvek sokdrangúságát és a stratégia rovására a taktika prioritását hirdető dumáknak, mint azt néha gondolni lehetett (például abból, milyen lelkesen mondogatták ők maguk ezeket a szólamokat). Ez a megállapodás a hasonló programok, világnézeti beállítódás és történelmi célok alapján jöhetett létre – s ez akkor is igaz, ha aktuálpolitikai megfontolások is közrejátszottak abban, hogy éppen így és éppen most kötötték meg.

A titkos főszereplő ugyanis a zokogó harmadik, az

MSZP, mely így újra elszigetelődni látszik – bár az SZDSZ-hez való közeledése feltehetően korántsem volt olyan komoly dolog, mint azt egyes Fidesz-nyilatkozatok sejtették. Az ellenzék mindenestre nem tömörül tovább, márpedig a magyar választási szisztémában jóbarátok nélkül lehetetlen győzni. A '94-ben minden bizonnyal megrendezésre kerülő második fordulóban még az elsőt esetleg megnyerő párt is elvérezhet, ha mondjuk két másik elég hatékonyan tudja szavazót egymás jelöltjeire rábeszélni. A koalíció megfő savjában, a liberálisok támogatják egymást, az MSZP meg marad egyedül, lehajrázva. Ezt a képletet persze árnyalják majd az újabb pártok (NDSZ, KtP, LAET, szocdemek, Magyar Anyák, Tözegtenyésztek, megymás), háromba szakadhat az MDF, kitörhet a háború, de a hírek szerint az MSZP-ben mindezek ellenére szaporodnak az ősz hajszálak – különösen azok fején, akiknek már így is van elég. A múlt

rendszer apparátusának veteránjai joggal sejtik, hogy '94 után nem lesz még egy dobásuk.

Az SZDSZ–Fidesz megállapodás (vagy nevezzük paktumnak? azt úgy utálja mindenki) nagy kérdése persze az, hogy működni fog-e. Pető Iván és Kövér László itt olvasható, meglepően egybecsengő nyilatkozatai azt sejtetik, hogy a válasz: igen. '94-ben döntő lehet, amit mindketten pedzegetnek: az egyéni jelöltek összehangolása. Kulcsfontosságú, hogy a vezetők milyen mértékben tudják majd helyi szervezeteikkel elfogadtatni a paktumot, hiszen a választási együttműködés mindkét részről igényel majd áldozatokat is. Ha a két párt az eddigi sértődéklenség kiküszöbölésével fog közös választási taktikát kidolgozni, esélyeik jelentősen megnövekednek.

Ez még semmi. De akkor majd lehet tényleg örülni.

Nádori Péter

Magyar Nárancs: Miért kötötték meg most ez a megállapodás, már egy évvel a választások előtt?

Pető Iván: Az SZDSZ-nek a kezdet kezdete óta vallott elképzelésébe beleillik ez a megállapodás. A Fidesznek korábban – ha időhöz kell kötni: augusztusig, a Csurka-dolgozatig – némileg más volt az álláspontja, nem akarta kötni magát egyik nagy párt-hoz sem.

MN: Motiválta-e a megállapodás megkötésében az SZDSZ-t, hogy a közvélemény-kutatások legutóbbi adatai szerint hatszázalékos a párt támogatottsága?

PI: Én ezeket a közvélemény-kutatásokat – bár figyelek rájuk – nem tartom realitásnak a választások szempontjából. Nem mintha vigasztalni akarnám magam, de ez a legutóbbi a médiatörvény kudarca után, a parlamenti szünetben készül, tehát semmiképpen nem a mai képet mutatja az SZDSZ-ről. Nem hiszem, hogy alkalmi népszerűségi mutatókból kellene kiindulni; meggyőződésem, hogy a választási eredmény nagyon el fog ettől térni – és ezt nem a közvélemény-kutatás bírálata, hanem a népszerűség és a választás közötti különbség alapján mondom.

MN: Milyen partnernek látják a Fideszt? Nem tart-e az SZDSZ attól, hogy esetleges választási kooperáció esetén hasonlóképp jár a Fidesszel, mint a budapesti önkormányzati választások után, amikor a választási együttműkö-

Forók: Déri Miklós

dést nem követte kormányzati együttműködés?

PI: A történeteket természetesen számon tartjuk. Ez a megállapodás arról szól, ami a szövetségben van, semmi többről. A választásokhoz közeledve fel lehet vetni, hogy a választásokra és az azt követő időszakokra hogyan tudjuk egymást olyan dolgokról biztosítani, melyekről valóban jó lenne egymást biztosítani.

MN: Törekedni fog-e az SZDSZ szoros választási szövetségre a Fidesszel?

PI: Választási szövetség szerintem nem lesz abban az értelemben, ahogyan azt sokan elképzelik, hiszen a magyar választási rendszerben az első fordulóban minden pártnak az összes többivel szemben kell a saját jelöltjét sikeresen futtatnia. Korlátozott értelemben elképzelhető: egyeztetünk bizonyos helyeken, hogy ne legyen – mondjuk az országos politikában szerepet játszó jelöltek között – fölösleges rivalizálás. A második fordulóban természetesen elképzelhető együttműködés – a mostani megállapodás annak a feltételeit teremti meg, hogy mindezekről tárgyaljunk.

MN: Hogyan látja a megállapodás fényében az SZDSZ és az MSZP viszonyát?

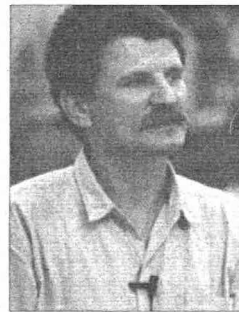
PI: Az SZDSZ és a Fidesz alapvető kérdésekben viszonylag könnyen egyet tud érteni, az összes többi párttal hosszas egyeztetés után tünne csak ki, hogy milyen kérdésekben tudunk egyáltalán közös nevezőre jutni. Ilyen értelemben alapvető probléma az MSZP programja. Az optimális az lenne, ha a mai kormánypártok nem kerülnének be a következő kormányba, és azt is bizonyítani lehetne, hogy anélkül is van alternatívája a jelen koalíciónak, hogy az 1990 előtti időszak törekvéseihez nyúlunk vissza. Hogy ettől mennyire lehet és kell eltérni, az majd kitűnik a választások után.

Magyar Nárancs: Igaz az az állítás, hogy a Fidesz részéről a megállapodás megkötésének fő célja az volt, hogy megakadályozza egy szoros SZDSZ–MSZP kapcsolatot kialakulását?

Kövér László: Igaz, hogy számtalan olyan jel volt, ami arra utalt, hogy az MSZP és az SZDSZ egyfajta választási együttműködést készít elő. Ez azzal a veszéllyel járt, hogy a politikai paletta és ezen keresztül a társadalom egyszer és mindenkorra két egymással kibékíthetetlen ellentétben álló blokkra szakad szét. Abban tehát, hogy a megállapodásnak most jött el az ideje, volt szerepe ezeknek a problémáknak, de korántsem ez volt a legfontosabb ok.

MN: A megállapodás alapja ezek szerint a két párt programjának összehangolhatósága?

KL: Sajnálatos módon egyre inkább úgy tűnik, hogy a szavak és a leírt programok között egyes pártok esetében tátong némi úr. '90-ben az MDF, az SZDSZ és a Fidesz programjai nagyon közel álltak egymáshoz, a kormányzás során azonban az MDF mást valósított meg, mint amit a programjában leírt. Számtalan kérdésben látszólag az MSZP-vel is egyet lehetne érteni, azonban egyre inkább úgy tűnik, hogy ők arra a stratégiára állnak rá, mely szerint minél többet kell ígérni, és annál nagyobb a vá-

lasztási siker reménye. Mindent összevetve jelen pillanatban kétségteljesen az SZDSZ és a Fidesz programjai állnak legközelebb egymáshoz. Ez soha nem volt másként, annak ellenére sem, hogy bizonyos kérdésekben markáns különbségek lehetségesek – mint például most az SZDSZ 15 pontja tekintetében.

MN: Nem gondolja-e, hogy ezzel a megállapodással a közvélemény-kutatások listáján jóval a Fidesz mögött álló SZDSZ jár jobban?

KL: A két párt közötti erőviszonyok valóban megváltoztak 1990 óta, de nem tudok így méricskélni. Nem az a kérdés, hogy a megállapodásból melyik párt tud a saját hasznára többet kihozni, hanem az, hogy milyen alternatívája volt, illetve lenne lehetséges ennek a megállapodásnak.

MN: Szándéka-e a Fidesznek ezt a megállapodást választási szövetséggé fejleszteni?

KL: Limitált választási együttműködés mindenképpen lehetséges, de azt gondolom, hogy a jelöltek kiválasztásában a két párt szeretné megőrizni a saját arculatát, saját embereit. A magam részéről ugyanakkor célszerűnek látom, hogy ne ismétlődjön az 1990-es helyzet, amikor esélyes emberekkel szemben állítottunk szintén esélyes embereket. Akkor így egymás esélyeit rontottuk – ezt '94-ben el kéne kerülni, amit egy későbbi megállapodásban rögzíteni lehetne. Annak a feltételeit is meg lehet teremteni, hogy a második forduló előtt leüljünk arról tárgyalni, hogyan támogassuk a másik esélyes jelöltjeit.